Rheolau Sefydlog: Y Cyngor

Corff Cymeradwyo: Y Cyngor

Dyddiad Cymeradwyo: 07 Gorffennaf 2018

Perchennog y polisi: Ysgrifennydd y Brifysgol

Cyswllt y polisi: Geraint Pugh, gop2@aber.ac.uk / 01970 62 2114

Statws y polisi: Diwygiwyd

Fersiwn: 2.0

Dyddiad adolygu diwethaf: Mehefin 2020

Dyddiad adolygu nesaf: Gorffennaf 2022

RHEOLAU SEFYDLOG: Y CYNGOR

1. DEHONGLI

1. Os oes unrhyw gwestiynau ynghylch dehongli'r Rheolau Sefydlog hyn, dylid eu codi â'r Clerc i'r Cyngor yn y lle cyntaf. Os bydd angen, cyfeirir cwestiynau o'r fath ymlaen i Gadeirydd y Cyngor, a bydd penderfyniad y Cadeirydd yn derfynol.

2. Os ceir unrhyw anghysonder rhwng y Rheolau Sefydlog hyn a'r Siarter, yr Ystatudau, yr Ordinhadau neu'r Rheoliadau, ystyrir mai'r dogfennau olaf hynny sydd yn awdurdodol.

2. GALLUOEDD A CHYFRIFOLDEBAU

Y Cyngor yw "corff llywodraethol goruchaf y Brifysgol" ac mae'n arfer yr holl alluoedd sydd ar gael i'r Sefydliad ac eithrio'r rhai a ddirprwyir yn benodol i eraill. Amlinellir Prif Gyfrifoldebau'r Cyngor yn Ordinhad 7.

3. IEITHOEDD SWYDDOGOL

1. Mae Erthygl II o'r Siarter Atodol yn datgan mai'r Gymraeg a'r Saesneg fydd Ieithoedd Swyddogol y Brifysgol.

2. Bydd hysbysiad, agenda a chofnodion y Cyngor yn ddwyieithog.

3. Bydd y Clerc i'r Cyngor yn trefnu bod cyfieithu ar y pryd yn cael ei ddarparu yng Nghyfarfodydd Cyffredin ac Arbennig y Cyngor.

4. AELODAETH

1. <u>Penodi Aelodau</u>

Darperir ar gyfer aelodaeth y Cyngor a'r gweithdrefnau cysylltiedig ar gyfer penodi Aelodau yn Ordinhadau 10-14. Bydd y Clerc i'r Cyngor yn cadw cofnod o aelodau'r Cyngor.

2. <u>Hyd Tymor Swyddi</u>

Darperir ar gyfer y tymhorau y bydd Aelodau'r Cyngor yn dal eu swyddi amdanynt, a'u cymhwysedd cyffredinol ar gyfer cael eu hailbenodi, yn Ystatud 5 a'r Ordinhadau cysylltiedig.

3. <u>Datgan Buddiannau</u>

    1. Mae'n ofynnol ar bob Aelod o'r Cyngor ddatgan bob blwyddyn unrhyw fudd personol, yn ariannol neu fel arall, sy'n debygol (neu a fyddai, pe deuai at sylw'r cyhoedd, yn cael ei weld yn debygol) o ymyrryd â gallu'r Aelod i arddel barn annibynnol. Bydd yr holl ddatganiadau a wneir yn ffurfio Cofrestr Buddiannau'r Cyngor, y cyhoeddir crynodeb ohoni ar wefan y Brifysgol.

    2. Bydd Aelod o'r Cyngor sydd â budd personol mewn unrhyw fater a drafodir mewn unrhyw gyfarfod o'r Cyngor, yn datgelu cyn gynted ag y bo'n ymarferol fod ganddo /

ganddi fudd yn y cyfarfod a bydd yn tynnu'n ôl o'r rhan honno o'r cyfarfod fel y bo angen.

3. Ni chyfrifir bod gan Aelod o'r Cyngor fudd ariannol neu bersonol mewn materion a drafodir dim ond ar y sail ei fod / ei bod yn aelod o staff neu'n fyfyrwyr yn y Brifysgol.

4. Ymddiswyddo, Ymddeol a Diswyddo Aelodau

Mae Ystatud 12 (Rhan 2) yn darparu'r gweithdrefnau a ddilynir yng nghyswllt ymddiswyddo, ymddeol a diswyddo Aelodau o'r Cyngor; ac mae'n darparu darpariaethau i benodi i'r swyddi gwag cynamserol sy'n codi o'i herwydd.

5. Y Cadeirydd

1. Mae Ordinhad 8 yn darparu ar gyfer penodi, ymddiswyddo a diswyddo Cadeirydd y Cyngor.

2. Mae Ystatud 5(4) yn darparu am y trefniadau Cadeirydd pan nad oes Cadeirydd y Cyngor wedi'i benodi neu os bydd y Cadeirydd yn absennol.

5. Y CLERC I'R CYNGOR

Bydd y Cyngor yn penodi unigolyn i fod yn Glerc iddo yn unol â darpariaethau Ordinhad 9.

6. CYNNAL GWAITH Y CYNGOR

Oni nodir yn wahanol, bydd y Rheolau Sefydlog yn yr adran hon yn berthnasol i'r holl Aelodau a rheiny sy’n gweinyddu mewn cyfarfodydd.

1. Cyfarfodydd Cyffredin

1. Cynhelir Cyfarfodydd Cyffredin o'r Cyngor bedair gwaith o leiaf ym mhob blwyddyn academaidd.

2. Bydd y Cyngor yn cael gwybod am ddyddiadau'r Cyfarfodydd Cyffredin yn ystod y flwyddyn academaidd flaenorol.

3. Os bydd angen newid dyddiad un o Gyfarfodydd Cyffredin y Cyngor, bydd Cadeirydd y Cyngor yn dweud wrth y Clerc i'r Cyngor am ymgynghori â'r Aelodau ynghylch dyddiadau eraill a gynigir. Fel arfer rhoddir o leiaf 14 diwrnod calendr o rybudd ysgrifenedig ymlaen llaw os newidir dyddiad unrhyw Gyfarfod Cyffredin.

2. Cyfarfodydd Arbennig

1. Gellir cynnal Cyfarfod Arbennig o'r Cyngor ar ddyddiad ac ar amser a bennir gan Gadeirydd y Cyngor, ac fe'i cynullir gan y Clerc i'r Cyngor ar gais ysgrifenedig Cadeirydd y Cyngor, Dirprwy Gadeirydd y Cyngor, yr Is-Ganghellor, neu o leiaf 8 Aelod o'r Cyngor sy'n pleidleisio.

2. Mewn unrhyw Gyfarfod Arbennig, cyfyngir y materion a drafodir i'r hyn a hysbyswyd, ac i unrhyw faterion sy'n cael eu datgan gan Gadeirydd y Cyngor fel rhai sy'n codi'n

uniongyrchol o'r materion hynny. Adroddir cofnodion unrhyw Gyfarfod Arbennig i'r Cyfarfod Cyffredinol nesaf.

3. Hysbysiad am Gyfarfod

1. Bydd y Clerc i'r Cyngor yn anfon hysbysiad am bob Cyfarfod Cyffredin at bob Aelod o'r Cyngor o leiaf saith diwrnod calendr cyn dyddiad cyfarfod o'r fath.

2. Bydd y Clerc i'r Cyngor yn anfon hysbysiad am Gyfarfodydd Arbennig at bob Aelod o'r Cyngor cyn gynted ag y ceir y cais ysgrifenedig yn unol â'r manylion yn 6.2.1. Gwneir pob ymdrech i roi rhybudd rhesymol ymlaen llaw i'r Aelodau am gyfarfod o'r fath.

3. Bydd hysbysiadau am gyfarfodydd yn cael eu hanfon drwy'r post neu'n electronig i'r cyfeiriad diweddaraf a gofrestrwyd â'r Clerc i'r Cyngor.

4. Ni fydd yr un cyfarfod o'r Cyngor yn annilys dim ond oherwydd na roddwyd hysbysiad am gyfarfod o'r fath i unrhyw unigolyn neu gorff sydd â'r hawl i gael hysbysiad o'r fath o dan y Siarter ac Ystatudau.

4. Agendâu a Phapurau Pwyllgorau

1. Fel rheol bydd yr agenda a'r papurau sydd i'w hystyried mewn Cyfarfod yn cael eu cylchredeg drwy'r post neu'n electronig i'r Aelodau ar yr un pryd â'r Hysbysiad am y Cyfarfod. Os nad yw hynny'n ymarferol am resymau dilys, bydd y papurau fel rheol yn cael eu cylchredeg i'r Aelodau ddau ddiwrnod gwaith cyn y cyfarfod fan hwyraf.

2. Fel rheol, y papurau a gylchredwyd i'r Aelodau gan y Clerc i'r Cyngor fydd yr unig bapurau a ystyrir gan y Cyngor.

3. Ni fydd papurau a gylchredir yn ystod Cyfarfod yn cael eu hystyried ac eithrio drwy ddisgresiwn Cadeirydd y Cyngor yn unig.

4. Bydd trefn y busnes yn y Cyfarfodydd Cyffredin ac Arbennig yn cael eu gosod yn yr agenda a drefnir gan y Clerc i'r Cyngor, fel y'i pennir gan Gadeirydd y Cyngor. Gall Cadeirydd y Cyngor aildrefnu trefn y busnes yn ystod y cyfarfod.

5. Yn unol ag Ystatud 5(6), bydd y Clerc i'r Cyngor yn rhoi gwybod i Aelodau'r Cyngor wyth diwrnod ar hugain cyn dyddiad cyfarfod lle y cyflwynir cynnig i drafod newid y Siarter ac Ystatudau. Ni fydd y gofyniad hwn yn berthnasol i unrhyw newidiadau a gynigir gan Bwyllgor y Siarter.

5. Cyfrinachedd

1. Bydd holl fusnes y Cyngor yn gyfrinachol i'r Brifysgol hyd nes cyhoeddir y cofnodion neu grynodeb arall yn rhoi adroddiad am y cyfarfod yn unol â'r ymarfer sefydledig.

2. Ni chaiff adroddiadau unigol sy'n cael eu cylchredeg i'w hystyried gan Aelodau eu datgelu y tu allan i'r Brifysgol heb ganiatâd penodol Cadeirydd y Cyngor, mewn ymgynghoriad â Chlerc y Cyngor.

3. Oni bai y nodir yn benodol wrth ei gylchredeg bod adroddiad unigol yn 'Gyfyngedig', 'Masnachol Gyfrinachol' neu 'Gyfrinachol', gall Aelodau rannu gwybodaeth berthnasol o fewn i'w Cyfadrannau, eu Hadrannau neu etholaethau eraill (gan gynnwys corff y

myfyrwyr) ar y ddealltwriaeth na fydd y rhai y rhennir yr wybodaeth â hwy yn ei datgelu y tu allan i'r Brifysgol.

4. Cedwir holl weithrediadau'r Cyngor yn gyfrinachol yn ystod ac yn syth ar ôl cyfarfod, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i: fanylion a chynnwys trafodaethau a gwybodaeth ynghylch pleidleisio. Mae hyn yn cynnwys safbwyntiau, barn a sefyllfaoedd a fynegir gan aelodau unigol eraill.

5. Ni chaiff unrhyw un heblaw Cadeirydd y Cyngor, neu unigolyn a awdurdodwyd gan Gadeirydd y Cyngor i wneud hynny, wneud datganiad ar unrhyw ffurf ar ran y Cyngor yn ymwneud â busnes neu weithrediadau'r Cyngor.

6. Os credir bod unigolyn yn amharchu'r darpariaethau uchod yng nghyswllt cyfrinachedd, gall Cadeirydd y Cyngor ofyn i'r unigolyn am eglurhad a, lle bo'n addas, ofyn i'r unigolyn roi'r gorau i hynny. Wrth wneud hynny, bydd y Cadeirydd yn rhoi ystyriaeth deilwng i'r darpariaethau a amlinellir ar wahân yn yr adran yn ymwneud ag 'Ymddygiad'.

6. <u>Bod yn Bresennol a Chymryd Rhan</u>

1. Gyda chymeradwyaeth Cadeirydd y Cyngor, gall Aelodau gymryd rhan o bell yn y cyfarfodydd os nad oes modd osgoi bod yn absennol o'r cyfarfod ei hun. Gall y dulliau hyn gynnwys cymryd rhan yn electronig, a thrwy gyfrwng fideo-gynadledda neu sain-gynadledda.

2. Bydd unigolion sy'n cymryd rhan o bell yn cael eu cyfrif fel petaent yn bresennol i ddibenion cworwm.

7. <u>Trafodaethau, Cynigion a Gwelliannau</u>

1. Bydd unrhyw Aelod sy'n dymuno cyflwyno mater a / neu gynnig am ddadl o sylwedd mewn Cyfarfod Cyffredin o'r Cyngor yn rhoi rhybudd ysgrifenedig i'r Clerc i'r Cyngor a hynny heb fod yn llai na 14 diwrnod calendr cyn dyddiad y cyfarfod, ac eithrio unrhyw gynigion i newid y Siarter neu Ystatudau, lle bydd angen rhybudd ysgrifenedig chwe wythnos cyn dyddiad y cyfarfod.

2. Gall Cadeirydd y Cyngor ddod â chyfarfod y Cyngor i ben.

3. Bydd yr Aelodau yn annerch Cadeirydd y Cyngor gan gyfeirio eu cyfraniadau at y mater a drafodir, neu ar esboniad personol neu bwynt o drefn. Ni fydd yr un araith na chyflwyniad yn hwy na deng munud ac eithrio drwy gydsyniad Cadeirydd y Cyngor.

4. Bydd hawl gan y rhai sy'n gweinyddu ar gyfarfod gyfrannu at y trafodaethau drwy wahoddiad Cadeirydd y Cyngor.

5. Ni chaniateir trafodaeth ar Gynnig na Gwelliant os nad yw wedi'i eilio, ac eithrio lle bydd Cadeirydd y Cyngor yn cyflwyno, heb roi rhybudd, Gynnig neu Welliant sydd heb gael ei eilio, a ddaw drwy hynny yn Gynnig neu Welliant gerbron y Cyngor.

6. Bydd pob Cynnig neu Welliant, oni bai bod rhybudd wedi'i roi eisoes, yn cael ei roi yn ysgrifenedig i Gadeirydd y Cyngor, oni bai bod Cadeirydd y Cyngor yn caniatáu i Gynigion a Gwelliannau o'r fath gael eu cynnig ar lafar.

7. Rhaid i bob Gwelliant fod yn berthnasol i'r Cynnig y cyflwynir yn ei gylch, a rhaid i effaith y Gwelliant beidio â bod cyfystyr â chyflwyno cynnig arall i'r cyfarfod na dirymu'r Cynnig

sydd gerbron y cyfarfod. Cadeirydd y Cyngor fydd yn penderfynu a yw'n berthnasol neu a yw'n dirymu'r Cynnig dan sylw.

8. Ystyrir bod pob amrywiad ar y Cynnig yn Welliant ac fe'i trinnir felly oni bai iddo gael ei gyflwyno gan gynigiwr y Cynnig gwreiddiol a hynny â chydsyniad Cadeirydd y Cyngor neu fwyafrif o'r Aelodau sydd yn bresennol.

9. Ac eithrio drwy gydsyniad Cadeirydd y Cyngor, ni fydd yr un Aelod yn siarad fwy nag unwaith ar Gynnig neu Welliant penodol, ac eithrio:

    1. bod gan gynigiwr y Cynnig neu'r Gwelliant hawl i ymateb ar ddiwedd y ddadl ar y Cynnig neu'r Gwelliant dan sylw;

    2. ar bwynt o drefn nad yw, drwy'r diffiniad, ond yn ymwneud ag achosion lle yr honnir bod Rheol Sefydlog wedi'i thorri, neu

    3. er mwyn rhoi esboniad personol a fydd yn egluro rhan o gyfraniad neu araith a wnaed yn gynharach gan yr aelod hwnnw, a allai ymddangos fel petai wedi'i chamddeall.

10. Ni fydd modd cwestiynu dyfarniad Cadeirydd y Cyngor ynghylch pwynt o drefn nac ynghylch caniatáu esboniad personol.

11. Pan drafodir Cynnig, ni fydd yr un Cynnig arall yn cael ei gyflwyno, ac eithrio Gwelliannau, heblaw'r penderfyniadau gweithdrefnol isod:

    1. dod â'r cyfarfod i ben;

    2. dod â'r ddadl i ben;

    3. symud ymlaen i'r mater nesaf;

    4. rhoi'r cwestiwn gerbron ar unwaith;

    5. pleidleisio ar ran neu rannau o'r Cynnig ar wahân;

    6. cyfeirio pwnc y ddadl yn ôl.

12. Un Gwelliant yn unig y gellir ei gynnig a'i drafod ar yr un pryd, ac ni chynigir Gwelliant arall nes ymdriniwyd â'r Gwelliant dan sylw.

13. Os collir Gwelliant, gellir cynnig Gwelliannau eraill i'r Cynnig gwreiddiol. Os derbynnir Gwelliant, bydd y Cynnig diwygiedig yn cymryd lle'r Cynnig gwreiddiol, ac ef fydd y Cynnig o sylwedd y gellir cynnig unrhyw Welliant pellach iddo.

14. Caiff y cynigiwr a'r eilydd dynnu Cynnig neu Welliant yn ôl gyda chydsyniad Cadeirydd y Cyngor neu fwyafrif o'r Aelodau sydd yn bresennol.

15. Er mwyn cyflwyno Cynnig i ddiddymu penderfyniad blaenorol y Cyngor, bydd angen cyflwyno hysbysiad am y Cynnig i Glerc y Cyngor a hynny heb fod yn llai na 21 diwrnod calendr cyn dyddiad y cyfarfod. Ni fydd hyn yn berthnasol i unrhyw gynigion a gynigir gan Gadeirydd y Cyngor neu'r Is-Ganghellor.

8. Dirprwyaethau

1. Bydd Dirprwyaethau sy'n dymuno dod gerbron y Cyngor yn cyflwyno memorandwm esboniadol ysgrifenedig i Glerc y Cyngor. Fe'i cyfeirir at y Cadeirydd. Os yw'r Cadeirydd o'r farn y dylid derbyn Dirprwyaeth ar y mater hwnnw, gwahoddir y Ddirprwyaeth i fod yn bresennol, ond nid fel arall.

2. Ni fydd mwy na thri unigolyn mewn Dirprwyaeth ac, oni cheir cysyniad datganedig gan y Cadeirydd, un Aelod yn unig ohoni a fydd yn annerch y Cyngor (ac eithrio mewn ymateb i gwestiynau gan aelodau'r Cyngor). Ni fydd y mater a gyflwynir gan y Ddirprwyaeth yn cael ei ystyried gan y Cyngor tan ar ôl i'r Ddirprwyaeth ymadael.

3. Cyflëir penderfyniad y Cyngor i'r Ddirprwyaeth yn ysgrifenedig gan Glerc y Cyngor.

9. Gweithdrefnau Pleidleisio

1. Penderfynir ar bob Cynnig neu Welliant drwy fwyafrif syml o Aelodau'r Cyngor sydd yn bresennol ac yn pleidleisio, ac eithrio lle y pennir fel arall.

2. Fel rheol, cynhelir y pleidleisio drwy godi dwylo. Serch hynny, gellir cynnal pleidlais gudd ar gais Cadeirydd y Cyngor, cynigiwr ac eilydd Cynnig, neu unrhyw ddau Aelod arall, ar yr amod bod y Clerc i'r Cyngor wedi cael rhybudd priodol o'r bwriad i alw am bleidlais gudd ac wedi gwneud trefniadau dros dro er mwyn gallu cynnal pleidlais o'r fath.

3. Lle y bo'n ymarferol, gellir cynnal pleidleisiau cudd drwy ddulliau electronig.

4. Mewn achosion lle mae'r bleidlais yn gyfartal, bydd gan Gadeirydd y Cyngor ail bleidlais neu bleidlais benderfynol. Nid oes rhwymedigaeth ar Gadeirydd y Cyngor ddefnyddio'r bleidlais benderfynol hon. Os yw Cadeirydd y Cyngor yn penderfynu peidio â defnyddio'r bleidlais honno, datgenir bod y Cynnig 'heb ei gymeradwyo’.

5. Bydd gan Gadeirydd y Cyngor yr hawl i alw am bleidlais a gofnodir os gwelir bod y mater sydd i'w benderfynu o bwys eithriadol i ffyniant y sefydliad. Bydd gan Aelod heblaw Cadeirydd y Cyngor yr hawl i gynnig bod mater yn cael ei benderfynu drwy bleidlais a gofnodir. Os eilir cynnig o'r fath, fe'i rhoddir gerbron y Cyngor a phenderfynir arno drwy bleidlais syml drwy godi dwylo.

10. Cworwm a Dilysrwydd y Trafodion

1. Ordinhad 15 sy'n darparu ar gyfer cworwm cyfarfodydd y Cyngor. Os na cheir cworwm, bydd unrhyw drafodion a gynhelir yn gynghorol ac ni fydd yr un penderfyniad yn cael ei wneud ac eithrio'r penderfyniad i ddod â'r cyfarfod i ben.

2. Ni fydd trafodion y Cyngor yn annilys drwy unrhyw ddiffyg o ran ei aelodaeth gyflawn, na chan unrhyw ddiffyg wrth benodi Aelodau na diffyg yng nghymwysterau ei Aelodau.

11. Ymddygiad

Os bydd unrhyw unigolyn mewn cyfarfod o'r Cyngor yn cyson ddiystyru dyfarniadau Cadeirydd y Cyngor neu'n ymddwyn yn afreolus, yn amhriodol, yn sarhaus, neu'n llesteirio'n fwriadol waith y Cyngor, a thrwy hynny ym marn Cadeirydd y Cyngor yn ei gwneud yn amhosib cynnal y gwaith mewn modd priodol a threfnus, caiff Cadeirydd y Cyngor, heb gyflwyno cwestiwn:

1. gorchymyn i’r unigolyn mewn cwestiwn esgusodi ei hun o’r trafodaethau; neu

2. ddod â'r cyfarfod i ben neu ei atal dros dro, a hynny am y cyfryw gyfnod ag sydd yn fuddiol ym marn Cadeirydd y Cyngor.

12. Cofnod o Waith Pwyllgor

1. Paratoir cofnod ffurfiol o bob Cyfarfod Cyffredin ac Arbennig, ac fe'i hystyrir yn wir gyfrif o'r trafodion pan gânt eu cymeradwyo yng nghyfarfod nesaf y Cyngor.

2. Cedwir cofnod o bresenoldeb yr Aelodau, a rhoddir adroddiad yn y cofnodion am y rhai a fu'n bresennol ym mhob cyfarfod. Bydd unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb yn cael eu cyflwyno ymlaen llaw i'r Clerc i'r Cyngor.

13. Dirprwyo

Yn unol ag Ystatud 12 (Rhan 4) ac yn amodol ar y Siarter, Ystatudau ac Ordinhadau, caiff y Cyngor awdurdodi'r Senedd, is-bwyllgor neu unrhyw Swyddog y Brifysgol i gymryd camau gweithredol ar ei ran ynghylch unrhyw faterion penodol neu'n fwy cyffredinol a hynny gyda'r gallu i ddirprwyo ymhellach i gorff neu unigolyn arall, neu heb y gallu hwnnw, gan ddeall mai ef sy'n cadw'r cyfrifoldeb llawn am unrhyw gamau a gymerir o dan y cyfrifoldeb hwnnw a bod materion o'r fath yn cael eu hadrodd i'r Cyngor yn ei Gyfarfod Cyffredin nesaf.

14. Camau Gweithredol gan Gadeirydd y Cyngor

Yn amodol ar ddarpariaethau'r Siarter, Ystatudau ac Ordinhadau, bydd Cadeirydd y Cyngor, neu yn ei absenoldeb / ei habsenoldeb estynedig, bydd unrhyw unigolyn sydd yn ymgymryd â'r swyddogaeth yn unol ag Ystatud 5(4), yn cael y grym, ar ôl ymgynghori â'r Is-Ganghellor a'r Clerc i'r Cyngor, i gymeradwyo materion ar ran y corff llywodraethol, a bydd yn rhoi adroddiad ar y materion hynny i Gyfarfod Cyffredin nesaf y Cyngor. Fel rheol materion brys fydd y materion hynny na ellir yn rhesymol eu hystyried yn brydlon gan yr aelodau.

7. ETHOLIADAU

1. Mewn unrhyw etholiad a gynhelir gan y Cyngor neu ar ei ran, os na fydd y nifer o ymgeiswyr a enwebir yn fwy na'r nifer o swyddi gwag, byddant yn cael eu hethol yn briodol i'r swyddi gwag hynny.

2. Pan fo'r nifer o unigolion a enwebir i'w hethol yn fwy na'r nifer o swyddi gwag, cynhelir pleidlais gudd naill ai o'r Aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod neu, mewn etholiadau a gynhelir drwy'r post neu'n electronig, o'r Aelodau i gyd. Lle y bo'n ymarferol, gellir cynnal pleidlais gudd yn ystod cyfarfod drwy ddulliau electronig.

3. Y Clerc i'r Cyngor fydd yn ymgymryd â swyddogaeth 'Swyddog Canlyniadau' i'r holl bleidleisiau cudd a gynhelir ar ran y Cyngor, ac fe benodir dau archwilydd o blith yr aelodau i oruchwylio cyfrif y papurau pleidleisio.

4. Ar ôl i ganlyniad unrhyw bleidlais gudd gael ei ddatgan, bydd y Clerc i'r Cyngor yn cadw unrhyw bapurau pleidleisio am un mis cyn iddynt gael eu dinistrio.

8. NEWID RHEOLAU SEFYDLOG AC ATAL RHEOLAU SEFYDLOG DROS DRO

1. Gall adrannau o'r Rheolau Sefydlog hyn nad ydynt yn ymgorffori cymalau o'r Siarter, yr Ystatudau neu'r Ordinhadau gael eu dirymu, eu newid neu eu hehangu gan y Cyngor, a hynny fel rheol ar argymhelliad Pwyllgor y Siarter. Bydd unrhyw newidiadau sy'n deillio'n uniongyrchol o adolygu Siarter, Ystatudau, ac Ordinhadau'r Brifysgol yn gallu dod i rym heb fod angen penderfyniad ar wahân gan y Cyngor.

2. Bydd Pwyllgor y Siarter yn adolygu'r Rheolau Sefydlog hyn ar ran y Cyngor a hynny bob yn bum mlynedd neu'n amlach.

3. Gellir atal dros dro adrannau o'r Rheolau Sefydlog hyn nad ydynt yn ymgorffori cymalau o'r Siarter, yr Ystatudau neu'r Ordinhadau er mwyn cynnal eitem benodol o fusnes ar ôl cael pleidlais lwyddiannus ar Gynnig i'r perwyl hwnnw. Bydd y Rheol(au) Sefydlog a ataliwyd dros dro yn dod yn ôl i'w grym yn syth ar ôl cwblhau'r trafodaethau ar yr eitem dan sylw.